

**(U)lige adgang for alle:
Etniske minoriteters møder med den danske velfærdsstat**

Tirsdag d. 25 april i lokale CSS 35.01.06, Øster Farimagsgade 5, 1353 København

Tilmelding: Send en mail til Anja.Simonsen@anthro.ku.dk

Danmark er kendt internationalt for at være en velfærdsstat, som i dets tilblivelse byggede på ideen om solidaritet og kompensation, og hvor moralsk dannelse og demokratiet var noget alle borgere var fælles om. Trods ideen om velfærd for alle viser forskning i dag, at ikke alle individer bosat i Danmark oplever at kunne tage del i den danske velfærd på lige fod. I dette seminar kaster vi et særligt blik på etniske minoriteters møder med den danske velfærdsstat, der ofte er karakteriseret af (u)lige adgang til velfærdsydelser, (u)synlige barrierer i sundhedsvæsenet og helt specifikke ideer og tiltag til, hvordan etniske minoriteter kan skabe familie og høre til i Danmark baseret på den danske stats projektering af en kernefamilie. Seminaret består af et oplæg, der rammesætter etniske minoriteters møder med den danske velfærdsstat efterfulgt af to runder med tre oplægsholdere for hver runde og efterfølgende debat. Oplægsholdere består af et mix af akademikere og praktikere. En gennemgående tematik på tværs af runderne er tilhørsforhold. Med seminaret ønsker vi at skabe dialog og dermed synliggøre sådanne erfaringer. Seminaret henvender sig til akademikere, praktikere og andre interesserede.

Seminaret er arrangeret af København universitets UCPH Migration Research Platform (UCPH), som er et initiativ på tværs af fakultetet, der byder forskere fra UCPH fra alle discipliner velkomne. Formålet med initiativet er at promovere en bred interdisciplinær dialog om migrations forskning. Find os her: www.migration.ku.dk

Program:

14:00 – 14:05 – Velkommen, Anja Simonsen, Medlem af UCPH Migration Research Platform

14.05-14.25: Professor Mikkel Rytter: Er nogle mere lige end andre? Fire perspektiver på etniske minoriteters møde med velfærdsstaten

I Danmark er der bred folkelig og politisk opbakning til den universelle velfærdsstat (Esping-Andersen, 1990). Det er en velfærdsmodel, der beror på og befordrer en egalitær ideologi samt ambitionen om at favne samfundets svageste og skabe lige muligheder for alle. De senere årtiers forskning om og med indvandrere og flygtninge har imidlertid rejst spørgsmål ved om velfærdsstaten, samt adgangen til ydelser og nydelser i det danske samfund, reelt er så lige endda. Dels skaber velfærdsstatens "one size fits all"-model udfordringer for de grupper (fx flygtninge, indvandrere, muslimer), der falder udenfor de gældende normer. Dels sker en løbende udgrænsning af etniske minoriteter via lovgivning og identitetspolitik, der sigter mod at regulere, motivere og 'integrere' udvalgte grupper. Resultatet bliver i mange tilfælde som i George Orwells fabel "Kammerat Napoleon" (1945), hvor det hedder sig at: "Vi er alle lige – men nogle er mere lige end andre". I dette oplæg problematiserer jeg fortællingen om den universelle velfærdsstat ved at opridse fire perspektiver på etniske minoriteters (u)lighed i

Danmark i forhold til: 1) Vidensproduktion. 2) Lovgivning. 3) Identitetspolitik. Samt 4) Oplevet ulighed og andetgørelse.

14.25-15.25: Runde 1: At skabe familie og høre hjemme

I denne runde vil vi stille skarpt på tre forskellige cases, der har tematikken 'tilhørsforhold' til fælles. De tre oplæg kommer til at handle om emner som statslige perspektiver på sikkerhed og tilhørsforhold og den andetgørelse og ekskludering, etniske minoriteter kan opleve når de forsøger at 'gøre familie' og 'høre hjemme' i Danmark.

14.25-14.40: Professor emeritus Karen Fog Olwig: Flygtnings familieliv og velfærdsstatens biometrisk definerede kernefamilie

Da jeg mødte Yusef, glædede han sig til at blive genforenet med sin familie, som han ikke havde set i tre år, siden han måtte flygte fra Somalia. De danske myndigheder godkender i princippet familiesammenføring i overensstemmelse med den Europæiske Menneskerettighedskonventions artikel 8, der stipulerer: "Enhver har ret til respekt for sit privatliv og familieliv". Danmark (og mange andre lande) begrænser sammenføring til medlemmer af "kernefamilien", defineret som et ægtepar og deres biologiske eller officielt adopterede børn under 18 år. Da mange flygtninge ikke kan fremskaffe dokumenter, der beviser børnenes status i en familie, bliver deres familieskab etableret gennem DNA tests. For Yusefs familie betød det at en nevø, som havde levet med familien, siden han som 1-årig blev forældreløs, ikke kunne familiesammenføres, da han var hverken Yusefs biologiske barn eller officielt adopteret. Denne indsnævring af Yusefs familieliv var ikke tilfældig. Danmark introducerede DNA tests allerede i 1990'erne for at hindre en stor tilstrømning af uformelt adopterede flygtningebørn, som kunne være en belastning for velfærdsstaten. Oplægget diskuterer det komplicerede og ofte konfliktfyldte forhold mellem den danske biometriske definition af familien og flygtnings familieliv, hvor det at hjælpe børn i nød ofte spiller en vigtig rolle.

14.40-14.55: Tidligere beredskabs/katastrofechef i Røde Kors Arne Vågen: Evakuering af dansk dreng fra Al-Hol i Syrien. Operative og sikkerhedsmæssige udfordringer.

I denne præsentation vil jeg belyse nogle af de udfordringer og overvejelser vi stod overfor i evakueringen af en dansk dreng i Al-Hol i Syrien. Jeg vil fortælle om, hvordan evakueringen kunne finde sted, fordi drengens mor havde givet tilladelse til at han kunne evakueres, og grundet den politiske afgørelse om at hente ham, som blev taget af den borgerlige regering kort før regeringsskiftet sidst i juni 2019. Derudover vil jeg komme omkring nogle af de aktører vi mødte undervejs, såsom de danske myndigheder, drengens onkel fra Danmark, de kurdiske myndigheder og privat hospitalet i Erbil. Jeg vil til sidst berøre nogle af de paradokser, der opstår i sikkerhedsmæssige diskussioner, såsom sikkerheden for evakueringen i områder, hvor ISIS er aktiv, sikkerheds perspektiver fra den danske stat og en sikker fremtid for drengen.

14.55-15.10: Lektor Susanne Bregnbæk: Den overskridende stat: Om nærhed og intim distance i mødet mellem flygtningefamilier og den danske velfærdsstat

Dette oplæg er baseret på langvarigt etnografisk feltarbejde blandt flygtningefamilier fra Syrien, Irak og Iran og deres møde med danske velfærdsprofessionelle og derigennem det

danske "system". Med afsæt i artiklen "States of Intimacy: Refugee Parents, Anxiety and the Spectral State in Denmark" analyserer jeg igennem tre forskellige cases, hvordan flygtningeforældre oplever statens indgriben i intime aspekter af deres forældreskab som angstprovokerende og potentielt farligt. Jeg ser nærmere på, hvordan den ændrede politik omkring "Børnene Først" og de midlertidige opholdstilladelser, trods gode intentioner medfører en form for "intim distance" mellem parterne.

15.10-15.30: Q & A modereret af Jakob Sheikh, Afdelingschef for kommunikation & engagement hos Institut for Menneskerettigheder

10 minutters pause

15.40-16.40: Runde 2: (U)synlige barrierer i sundhedsvæsenet

I denne runde vil de tre oplægsholdere præsentere cases, der stiller skarpt på hvilke (u)synlige barrierer etniske minoriteter i Danmark møder i deres interaktioner med det danske sundhedsvæsen, og hvilke tilbud der findes i dag, som forsøger at gøre op med nogle af disse (u)synlige barrierer.

15.40-15.55: Professor MSO Marie Louise Nørredam: Hvad ved vi om barrierer i sundhedsvæsenet for migranter i DK?

Ulighed i sundhed for etniske minoritetsborgere kan være relateret til en række forskellige barrierer i adgangen til sundhedsvæsenet. Det drejer sig både om formelle og uformelle og om individuelle og strukturelle/organisatoriske. Oplægget kommer ind på disse barrierers forskellige natur og deres konsekvenser.

15.55-16.10: Ledende overlæge Chalotte Willemann Stecher: 'Indvandrermedicinske klinikker i Danmark – 'Et særligt tilbud'?

Den voksende gruppe af danskere med anden etnisk baggrund og med belastende traumer som krigsoplevelser, adskillelse fra familie, tab af tilhørsforhold og status har indimellem svært ved at forstå og begå sig i det danske sundhedsvæsen og kommunale system. Det fordrer et særligt tilbud til denne patientgruppe/nye gruppe af borgere for at sikre, at de får adgang til de samme sundhedsrettigheder som alle andre i Danmark. Med dette som udgangspunkt tilbyder de 3 danske indvandrermedicinske klinikker et særligt tilbud til indvandrere med komplekse udfordringer i et tværfagligt samarbejde mellem forskellige sundhedsprofessionelle. Oplægget vil være en introduktion til arbejdet i klinikkerne og tager udgangspunkt i det daglige arbejde med udpluk af patientcases samt beskrivelse af tilbud om helbreds-screening for nyankomne flygtninge.

16.10-16.25: Sygeplejerske og souschef i FAKTI, Caroline Alsted Flinck FAKTI er et kulturhus for kvinder med flygtninge- og indvandrerbaggrund, som er udsatte socialt, økonomisk og helbredsmæssigt. Kvinder kommer i FAKTI frivilligt og uden krav, med ønsket om et skub på vejen til bedre trivsel og mere aktiv deltagelse i samfundet. Mange

kvinder i FAKTI har svært ved at lære dansk grundet analfabetisme og PTSD, og en stor del har i årevis levet med vold, negativ social kontrol og social isolation. Sygdom og mistriksel har stillet kvinderne uden for det danske samfund og arbejdsmarked.

Kvinderne i FAKTI har massive udfordringer med at få adgang til, og navigere i sundhedsvæsenet, og bliver derfor ofte tabt, eller cirkulerer i systemet. Vi vil komme ind på de usynlige barrierer, der er særligt udfordrende for netop denne gruppe kvinder, som er få, men som mange nok vil sige fylder meget i systemet.

16.25-16.45: Q & A modereret af Lektor Kathrine Hoffmann Pii

16.45-17.30: Reception